

Příloha k protokolu o SZZ č.

Jihočeská univerzita

Vysoká škola: Filozofická fakulta JU

Ústav bohemistiky

Datum odevzdání posudku: 20. srpna 2008

Diplomant: **Vendula Mihalyová**

Aprobace: bohemistika v praxi

Recenzent*]

Vedoucí*] bakalářské práce

doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Analýza profesní mluvy hasičů

[téma]

Práce byla zadána s cílem seznámit se blíže s profesní mluvou hasičů a se způsoby jejího obohacování. Autorka práce se nejprve seznámila s historií hasičských sborů, soustředila se především na hasičské sbory v jižních Čechách. K tomu jí posloužila jednak literatura k tomuto tématu *-140 let profesionálních hasičů v Českých Budějovicích* (České Budějovice 2006), jednak *Hasičská kronika okresu České Budějovice* (České Budějovice 2003) uvedená v seznamu literatury. Navštívila i hasičské muzeum ve Staších u Vimperka. Dále spolupracovala s hasičským sborem v Dolním Dvořišti, jehož členové jí poskytli větší část jazykového materiálu jednak v rozhovorech o své činnosti, jednak vysvětlením některých pojmenování týkajících se oblečení a dalšího vybavení hasiče a také nástrojů a strojních zařízení, s nimiž pracují. Původ řady přejatých slov musela hledat ve slovnících a dalších příručkách.

Celkem získala 90 lexikálních jednotek, které začlenila do abecedního věcného slovníku, v němž je oficiální název věci, osoby, děje apod., dále profesní pojmenování užívané hasiči, gramatické údaje u hesla, původ slova, příp. je naznačen způsob, jakým název vznikl.

Jako obtížnější se pro autorku jevila část práce obsahující jazykovou analýzu. Zde se pokusila o dělení souboru jednotek z několika hledisek. Začala hlediskem věcně lexikálním a rozdělila získané lexikální jednotky do skupin podle jejich určení a zaměření. Zjistila, že nejpočetnější je skupina obsahující názvy nástrojů a strojních zařízení, po ní následují názvy oblečení a vybavení hasičů pro práci, shromáždila také skupinu názvů osob podle pracovního zařazení a názvů dějů a činností. V další kapitole probrala slovní zásobu hasičské mluvy z hlediska způsobů jejího obohacování. Stále ještě je dost přejímek z němčiny, ale přibývají i přejímky z angličtiny. Všimla si přejímek z pohledu jejich adaptace do češtiny a rozlišuje adaptace tvaroslovné (jen pomocí koncovek) a adaptace slovtvorné (pomocí českých slovtvorných přípon) a konečně vyčleňuje skupinku odvozenin od již adaptovaných přejímek. Potom se věnuje nejčastějším způsobům, a to odvozování a sémantickému tvoření. Připomíná také zkracování slov a víceslovná pojmenování. Tato část se jeví jako zdařilá.

Kapitola zabývající se podrobněji tříděním pojmenování jen podle způsobů utvářenosti se sice poněkud v některých částech s předchozí kapitolou překrývá, ale prozrazuje snahu podat hlubší

slovotvornou charakteristiku pojmenování utvořených (zde je podán výčet všech užitých slovotvorných formantů, uvádí se slovní druh slovotvorných základů, slovotvorné typy a slovotvorné kategorie. U sémantického tvoření jsou uvedeny příklady lexikálních metafor a metonymií. Není třeba vyčleňovat zvláště skupinu pojmenování vzniklých přenesením propriálního pojmenování na apelativum, neboť tyto jednotky jsou už zařazeny ve skupině lexikálních metafor a metonymií a tam by bylo možné vysvětlit způsob jejich vzniku.

Postrádám propracovanější úvod k jazykové části vztahující se k tzv. sociálním nářečím, zahrnujícím vedle slangu zájmových skupin i profesní mluvu skupin spojených společnou pracovní činností. Autorka mohla více propracovat informace o jazykovědcích zabývajících se slangy a profesní mluvou i uvést podrobnější literaturu. Dalším námětem ke zpracování mohlo být posouzení, zda a nakolik se v profesní slovní zásobě a mluvě projevuje expresivita. Pojmenování pro ochrannou přílbu *blembák* pochází z vojenského slangu (viz Slovník nespisovné češtiny J. Huga a kol.).

Závěr práce je shrnující a hodnotící, konstatování, že soubor výrazů z hasičské profese ještě není uzavřen, nabízí možnost dalšího pokračování. Práce je doplněna rejstříkem užitých slov a přílohou obsahující mimo jiné i fotografie některých vystavených exemplářů z hasičského muzea.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

.....
podpis vedoucího diplomové práce

doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

.....
podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích

dne 20. srpna

2008